

La preposició «contra» i els pronoms «jo» i «mi»

CARLES RIERA

Segons expliquen les gramàtiques,¹ de les dues formes que pot revestir la primera persona del singular del pronom personal fort, o sigui *jo* i *mi*, s'usa *jo* en general i *mi* darrere la majoria de preposicions (*m'ho han dit a mi*, *avenen amb mi*, *parlaven de mi*, *pensaven en mi*, *van contra mi*, *jo deia entre mi*, *què fareu sense mi?*, etc.² I semblantment passa amb les preposicions compostes (*cap a*, *fins a*, *per a*, etc.). Informen també les gramàtiques que, altrament, s'usa *jo* i no *mi* en aquests casos:

1) quan alguna de les preposicions esmentades regeix dos o més termes coordinats: *entre tu i jo*; *contra jo*, *tu i ell*.

2) quan el pronom ve a posar-se entre una preposició i un verb introduït per aquesta: *sense jo dir-li res*; *en jo parlar*, *tots van aixecar-se*.

3) quan la preposició és *malgrat*, *llevat*, *segons* i *ultra* (i aleshores el pronom va reforçat per *mateix*): *malgrat jo mateix*, etc.

Doncs bé, creiem que s'hi podria afegir encara un altre cas, no previst per les gramàtiques, en què s'usa *jo* en comptes de *mi* darrere preposició, concretament amb la preposició *contra* quan va seguida de l'adjectiu *sol sola*. Vegem els exemples següents:

Tothom fuig de vosaltres com si fóssiu la pesta; estic sola al mas. Podeu robar-ho tot, sou tots contra jo sola... (Joan Sales, *Incerta glòria*, 1a ed., 1956; Edicions 62-"la Caixa", Barcelona 1982, vol II, p. 187).

Aquell pres acabà dient que anés molt amb compte ja que ells serien set contra jo sol i per endavant em demanà perdó perquè ell també em pegaria per no fer-se mal veure, encara que em prometia fer-ho fluix (Fermí Rubiralta, *Miquel Badia, Vida i mort d'un líder separatista*, Fundació Josep Irla – Duxelm, Barcelona 2011, p. 226).

A Amazon UK, el 2003, quan posaves leadership s'oferien 14.139 llibres; el 2009, 53.121; i fa dos minuts (just abans de posar-me a escriure), 165.569. Si hagués conegut Amazon, no sé què diria avui aquell meu professor de Filosofia que sovint em repetia "són tots a escriure contra jo sol a llegir" (Catalunyareligio.cat, 25-2-2011).

Hem trobat un exemple amb *mi sol*, que atribuïm a ultracorrecció:

Brutus. Càssius, no t'enganyis: si emboiro el meu esguard, és sols per dirigir només contra mi sol l'aspresa del meu rostre. Últimament, em veig aclaparat de passions en lluita, [...] (Shakespeare, Juli Cèsar, traducció de Salvador Oliva (1984), Juli Cèsar, p. 24.

Conclusió

Als casos vistos a dalt, s'hi podria afegir que la preposició *contra* duu el pronom *jo* quan va seguit de l'adjectiu *sol sola*.³ ♦

1. Cf. Pompeu Fabra, *Gramàtica catalana*, IEC, Barcelona 1926, § 42; Pompeu Fabra, *Gramàtica catalana*, Teide, Barcelona 1956, § 40; A. Badia Margarit, *Gramàtica catalana*, vol. I, Gredos, Madrid 1962, § 105; Francesc de B. Moll, *Gramàtica catalana referida especialment a les Illes Balears*, Ed. Moll, Palma de Mallorca, 1968, § 185; Max W. Wheeler – Alan Yates – Nicolau Dols, *Catalan: a comprehensive grammar*, Routledge, Londres & Nova York 1999, p. 163; Josep Ruaix, *Català complet /2*, Claret, Barcelona 2007, p. 98; *Gramàtica del català contemporani*, Empúries, Barcelona 2002, vol. 2, § 6.4.1. Vegeu també Albert Jané, «Jo», dins «El Llenguatge», diari *Avui*, 6-I-1983.

2. En el parlar de les balears és més usual la forma *jo*. F. de B. Moll, en la gramàtica citada en la nota anterior, afirma: «Cal evitar el dialectalisme baleàric que consisteix a usar *jo* darrere preposició dèbil. "M'ho ha dit a jo" és incorrecte; cal escriure "M'ho ha dit a mi"» (§ 185). I, a propòsit de *sense* també diu: «La preposició *sense* admet les dues formes de pronom *jo* i *mi*» (§ 185).

3. El francès, en canvi, fa servir la construcció *contre moi seul* (i no pas *contre je seul*); exemple: *Luttant contre moi seul avec tous ses bourreaux* (Paulin Gagne, *Le suicide*, 1841, p. 642) = *Lluitant contra jo sol amb tots els seus botxins*.